

Список використаних джерел

1. Механізація, електрифікація та автоматизація сільськогосподарського виробництва: підруч. У 2 т: Т. 1/ А.В. Рудь, І. М. Бендера, Д. Г. Войтюк та ін .; за ред. А. В. Рудя. – К.: Агроосвіта, 2012. – 584 с.; іл.

Олександр ГУМЕНЮК

аспірант

Науковий керівник:

док. екон. наук, доцент Наталія КОРЖЕНІВСЬКА

Подільський державний

аграрно-технічний університет

м. Кам'янець-Подільський

ТАКСОНОМІЯ ЄС: ЗНАЧЕННЯ ТА ВПЛИВ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

В сучасному світі відбуваються галопуючі зміни у підходах до формування енергетичної політики держав. Здійснюється перехід від застарілих моделей функціонування енергетичного сектору, в якому домінували великі виробники, викопне паливо, неефективні мережі, недосконала конкуренція на ринках нафтопродуктів, природного газу, електроенергії, вугілля – до нової моделі, в якій створюється більш конкурентне середовище, вирівнюються можливості для розвитку різних видів виробництва енергії. Одночасно віддається перевага підвищенню енергоефективності й використанню енергії із відновлюваних та альтернативних джерел. Імплементация та впровадження заходів із запобігання та адаптації до зміни клімату також є одним із пріоритетів глобального розвитку енергетики нашої країни.

Так, з метою прискорення енергетичних трансформацій, в контексті реалізації стратегії Європейського зеленого курсу для Європейського Союзу (ЄС) «Green Deal», Єврокомісія вперше в історії розробила класифікацію екологічно стійких видів діяльності.

21 квітня 2021 року Єврокомісія прийняла амбіційний та всеохоплюючий пакет заходів для покращення сталого інвестування, який має вступити в силу в січні наступного року.

Делегований Регламент (ЄС) щодо кліматичної таксономії (EU Taxonomy Climate Delegated Act) – встановлює та класифікує види діяльності, що мають найбільш позитивний вплив на клімат і довкілля [1].

Регламент Європейського Союзу щодо створення засад для сприяння стійким інвестиціям (Regulation (EU) 2020/852 of the European Parliament and of the Council of 18 June 2020 on the establishment of a framework to facilitate sustainable investment) про таксономію сталих видів економічної діяльності, встановлює шість екологічних цілей:

- пом'якшення наслідків змін клімату;
- адаптація до змін клімату;
- стале використання та охорона водних та морських ресурсів;
- перехід до «циркулярної» економіки;
- запобігання та контроль забруднення;
- захист та відновлення біорізноманіття й екосистем [2].

Єврокомісія визнала, що для досягнення кліматичних та енергетичних цілей ЄС до 2030 року та цілей Європейського зеленого курсу важливо спрямовувати інвестиції на сталі проекти та заходи.

Таксономія ЄС – це класифікаційна система, що встановлює перелік екологічно сталих видів економічної діяльності та є прозорим інструментом для компаній та інвесторів. Вона запроваджує чіткі критерії ефективності для визначення видів економічної діяльності, що мають істотний внесок у досягнення цілей Європейського зеленого курсу. Надаючи прозору інформацію для інвесторів, система допомагає спрямовувати інвестиції у більш екологічно сталі проекти та заходи.

Для визначення умов, за яких економічна діяльність вважається «позитивною» до клімату, в додатку до Регламенту наводиться перелік технічних критеріїв таксономії тринадцяти секторів, серед яких ВДЕ, лісове господарство, постачання води, відходи, транспорт, промислове виробництво та ін.

«Зелена» таксономія ЄС - Регламент ЄС 2020/852 щодо сприяння сталому фінансуванню, важливий фінансовий інструмент, що сприяє залученню сталих інвестицій та реалізації Європейського Зеленого Курсу, система заснована на критеріях, яка визначає види діяльності для інвесторів, задля декарбонізації економіки.

Основна мета Таксономії ЄС полягає в тому, щоб уряди, компанії, банки, інвестиційні фонди, страхові компанії організували свою діяльність і звітували про неї на основі Таксономії. Тому завдяки даній системі для різних видів діяльності, які спрямовані на сталий розвиток та декарбонізацію, буде доступне більше фінансування при менших витратах, тоді як для інших буде навпаки.

«Зелена» таксономія ЄС має важливе стратегічне значення також і для нашої країни. Новації, які запроваджуються Таксономією ЄС внесуть значні корективи в господарську діяльність бізнесу як в країнах ЄС, так і в Україні. Країни учасниці ЄС будуть вимушені впроваджувати нові механізми та схеми субсидювання та підтримки проектів відновлювальної енергетики у відповідності до критеріїв Таксономії. Таксономія стане основою для впровадження фінансових механізмів інвестування та випуску «зелених» облігацій. Банки та інші фінансові установи повинні будуть звітувати в своїй діяльності враховуючи критерії Таксономії, враховувати її вимоги формуючи свою кредитну політику.

ЄС планує протягом 1-2 років, ввести в дію Cross Border Adjustment Mechanism, при якому оподатковуватиметься експортована в ЄС продукція з вуглецевим слідом. Разом з тим, ЄС залишається головним економічним

партнером України - питома вага торгівлі товарами і послугами становить понад 40% від загального обсягу торгівлі. Якщо продукція, що експортується з України, підпадає під вуглецевий податок, то це зменшує надходження валютної виручки, надходжень до держбюджету і, як наслідок, знизить зростання доходів.

Тому Україна, як торговельний партнер ЄС, повинна врахувати означені факти та вжити ряд заходів з декарбонізації економіки, а також на виготовлення експортованої в країни ЄС продукції без «вуглецевого сліду». Для досягнення означеного необхідно переглянути політику країни з виробництва та постачання чистої енергії в економіці, промисловості, виробництві і споживанні, масштабній інфраструктурі, транспорті, продовольстві і сільському господарстві, будівництві.

Не менш важливим для економічних процесів України залишається завдання з імплементації норм, пов'язаних з протидією зміни клімату, в рамках вже існуючих зобов'язань за Договорами Асоціації з ЄС та Енергетичного Товариства та з урахуванням програми European Green Deal [3].

16 квітня 2021 р. підписано Договір про співпрацю між НБУ та IFC задля розвитку сталого фінансування в Україні шляхом розроблення стандартів «зеленого фінансування» та стимулювання розвитку низьковуглецевої економіки [4].

На початку 2021 року «Укргазбанк» розширив «зелені» кредити на екопроекти зі сталого розвитку, ВДЕ та енергоефективної модернізації [5].

Отже, важливим у розвитку зеленого фінансування в Україні є орієнтація на досвід ЄС, тому Таксономія ЄС має стратегічне значення для України, для розвитку сталого фінансування в Україні шляхом розроблення стандартів «зеленого фінансування» та стимулювання розвитку низьковуглецевої економіки та потребує подальшого детального вивчення та дослідження.

Список використаних джерел:

1. Sustainable finance and EU taxonomy: Commission takes further steps to channel money towards sustainable activities. Available at: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_1804
2. М. А. Ейль-Маззегга. «Зеленая» таксономия ЕС – путеводная звезда для инвесторов. Париж. 2021. Режим доступу: <https://greendeal.org.ua/zelenaya-taksonomiya-es-putevodnaya-zvezda-dlya-investorov/>
3. A European Green Deal. Available at: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en#documents
4. Національний банк та IFC спільно працюватимуть над розвитком «зеленого фінансування». Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalnyi-bank-ta-ifc-spilno-pratsyuvatimut-nad-rozvitkom-zelenogo-finansuvannya>
5. Укргазбанк розширює межі «зеленого» кредитування – тепер і проекти сталого розвитку. Режим доступу: https://www.ukrgasbank.com/press_center/news/12722-